ALGEMENE BESCHOUWING nr. AB.6

Politieke partij	D66
Datum raadsvergadering	6 november 2026
Agendapunt nummer	2
Onderwerp	Algemene beschouwingen 2026 – Programmabegroting 2027-2030

Voorzitter,

We leven in een wereld die snel verandert. Oorlogen, mensen op de vlucht, klimaatverandering en toenemende tegenstellingen raken ook Laren. Juist in deze tijd vraagt goed bestuur om meer dan het beschermen van wat we hebben. Rust in goedgevulde portemonnees en parkeergarages bieden geen antwoord op de grote uitdagingen van deze tijd. De focus moet liggen op oog voor elkaar, ruimte voor nieuwe ideeën en de bereidheid om gedurfde keuzes te maken die onze samenleving sterker maken. Een samenleving waarin we mensen die hun toevlucht zoeken welkom heten, waarin we investeren in een gezonde en groene leefomgeving en waarin niet het individuele belang, maar de kwaliteit van leven in ons dorp centraal staat.

Het college wil deze bestuursperiode in het teken van uitvoering stellen. Dat onderschrijven wij. Een rumoerige tijd vraagt om durf, duidelijke keuzes en concrete resultaten. Op de schaal van Laren kunnen we concreet het verschil maken door ons centrum veiliger en autoluwer te maken, te investeren in toekomstbestendige leefomgeving en groen, samen met inwoners de kwaliteit van bijzondere plekken zoals de Coeswaerd te versterken en vooral zichtbaar te maken wat ons beleid daadwerkelijk oplevert voor de inwoners van Laren. Daar komen we zo op terug bij onze moties.

Eerst de financiën. De begroting 2027 lijkt de stilte voor de storm. Wij delen de zorgen over een lagere uitkering uit het gemeentefonds, maar herkennen de verklaring van de wethouder dat de financiële tekorten vooral door onderwijs worden veroorzaakt niet in de cijfers. Wij zien daar slechts een beperkte, grotendeels incidentele stijging, terwijl de bijdragen aan verbonden partijen fors toenemen, met de BEL-organisatie voorop met circa € 600.000. Wij vragen de wethouder daarom om een nadere duiding: waar worden de structurele tekorten daadwerkelijk door veroorzaakt? Want alleen met een scherpe analyse kunnen we verantwoorde keuzes maken voor de jaren daarna. D66 ziet daarbij verschillende mogelijkheden: kritisch kijken naar de kosten en productiviteit van de BEL-organisatie, alternatieve inkomsten onderzoeken en voortvarend werk maken van forensenbelasting en precarioheffing voor het gebruik van de openbare ruimte. Ook de OZB voor woningen moeten we, hoewel dat niet onze voorkeur heeft, in de afweging durven betrekken. Wij vragen het college om deze mogelijkheden uit te werken en bij de Kadernota 2028, in 2027, met een samenhangend voorstel te komen.

Wat willen we daadwerkelijk verbeteren voor onze inwoners? Kwaliteit ontstaat niet alleen door geld te investeren, maar ook door tijd, aandacht en de moed om keuzes te maken en door te pakken.
Onze oproep aan het college is daarom helder: durf keuzes te maken om de uitvoering te versnellen en daadwerkelijk verandering in het dorp zichtbaar te maken.

Daarbij richten wij ons op vier prioriteiten.

Allereerst: betaalbaar wonen
Wij willen dat starters, jonge gezinnen en senioren in Laren kunnen blijven wonen. Daarbij blijft voor D66 een verdeling van een derde sociale woningen, een derde middensegment en maximaal een derde dure woningen het primaire uitgangspunt.
Maar uiteindelijk gaat het niet alleen om percentages op papier. Hoeveel betaalbare woningen komen er daadwerkelijk bij? Voor welke doelgroepen? En wanneer?
De afgelopen jaren kreeg de Raad steeds een overzicht van de woningbouwplanning en realisatie. We zien graag dat dit wordt voortgezet. Kan het college dit toezeggen?

Ten tweede: een veilig en bereikbaar Laren
Het doel moet zijn dat in het drop - en specifiek in het centrum - meer ruimte komt voor voetgangers en fietsers. Wij willen juist dat de kwaliteit van de openbare ruimte en de veiligheid van mensen vooropstaan. Dat begint soms heel eenvoudig. Stoepen moeten toegankelijk zijn. Toch zien we plekken waar terrassen, reclameborden en andere obstakels de doorgang beperken. Ons doel is een autoluwer centrum met meer ruimte voor voetgangers en fietsers, waar ook kinderen, ouderen en mensen met een beperking zich veilig en prettig kunnen bewegen. Alle mobiliteitskeuzes moeten daaraan bijdragen. Daarom willen we het voorgenomen parkeeronderzoek verbreden tot een integraal onderzoek naar bereikbaarheid en mobiliteit. Met de Verkeersvisie als goed startpunt. Hoe kan parkeren naar de randen van het centrum? Hoe kan het dorp voor bewoners en bezoekers nog aantrekkelijker worden zonder meer verkeersoverlast? Welke rol spelen alternatieve vervoersmogelijkheden, openbaar vervoer en het beter benutten van de bestaande ruimte. Daarom dienen wij een motie in om het voorgenomen parkeeronderzoek te verbreden tot een integraal onderzoek naar bereikbaarheid en mobiliteit. Met nauwe betrokkenheid van inwoners, ondernemers en instellingen zoals Singer.
Niet méér auto's naar Laren halen, maar de bereikbaarheid slimmer organiseren. Niet meer ruimte voor auto's, maar meer ruimte voor mensen.

Ten derde: een groen, duurzaam en toekomstbestendig Laren
Ook op de schaal van Laren kunnen we bijdragen aan de aanpak van klimaatverandering en de verduurzaming van onze leefomgeving. De warmtevisie is daarbij een belangrijk onderdeel. D66 wil graag zicht houden op de voortgang van het klimaat- en duurzaamheidsbeleid. Voorheen werd de raad hierover jaarlijks in januari geïnformeerd. Wij vragen het college deze rapportage voort te zetten, zodat we kunnen volgen welke stappen worden gezet en welke resultaten worden bereikt. Daarnaast dienen wij drie moties in om het groene karakter van Laren te versterken. Met **Schaduw voor de toekomst** vragen we om inzicht in de leeftijd en gezondheid van onze bomen en een uitvoeringsplan voor toekomstige schaduw en verkoeling. Met **Open en groen dorpsbeeld** willen we natuurlijke, bio diverse erfafscheidingen stimuleren, met aandacht voor het open karakter van ons dorp. En met **Samenwerking voor een groene Coeswaerd** vragen we te onderzoeken of met Stichting Laren Groen afspraken kunnen worden gemaakt over het onderhoud van deze bijzondere plek.

Ten vierde: een leefbaar Laren met zichtbare resultaten
De leefbaarheid van ons dorp wordt bepaald door wat we voor onze inwoners weten te verbeteren. Daarom willen we niet alleen weten welke plannen worden uitgevoerd, maar vooral wat inwoners daarvan merken. De jeugdzorg blijft onze aandacht vragen, maar ook daarbuiten liggen kansen. Wat merken jongeren van de plannen voor betere speeltuinen, sporten in de buitenruimte en inclusiebeleid? Op deze ontwikkelingen zien we graag meer voortgang. Een groen bolletje in een rapportage betekent immers nog niet dat het leven van inwoners daadwerkelijk verbetert. Dat geldt net zo goed voor verkeersveiligheid, betaalbaar wonen en groen. Daarom dienen wij de motie Zicht op resultaten voor inwoners in. Daarmee vragen we het college om vanaf de begroting 2028 binnen de bestaande rapportages duidelijker te laten zien welke concrete resultaten we voor de inwoners en in het dorp nastreven en welke vooruitgang wordt geboekt. Met aansprekende doelen voor de gemeente om naar toe te werken en voor de inwoners en Raad om direct aangesloten te zijn op de resultaten die in het dorp geboekt worden.

Tot slot
D66 wil een constructieve, maar ook kritische oppositie zijn. Het coalitieakkoord stelt dat deze bestuursperiode in het teken staat van uitvoering. Daar zullen wij het college aan houden. Wij willen concrete resultaten zien: meer betaalbare woningen voor jongeren en andere woningzoekenden, een veiliger en autoluwer centrum met meer ruimte voor voetgangers en fietsers, een groener en klimaatbestendiger Laren, betere voorzieningen voor onze jeugd en een dorp waarin iedereen mee kan doen. En we willen kunnen volgen welke vooruitgang daarin wordt geboekt.
De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in beleidsontwikkeling en in de BEL-organisatie. Nu mogen we verwachten dat die investeringen zich vertalen in zichtbare resultaten voor onze inwoners. Want als we alleen beschermen wat Laren vandaag is, lopen we morgen achter de feiten aan. **Samen vooruit betekent voor D66 dat we vandaag de keuzes durven maken die Laren ook morgen veilig, groen en leefbaar houden.**

En we blijven erbij: Het kan wel!

Dank u wel.